

Cultura de pau

FEDERICO MAYOR ZARAGOZA

President Fundació Cultura de Pau i Exdirector Gral. de la UNESCO

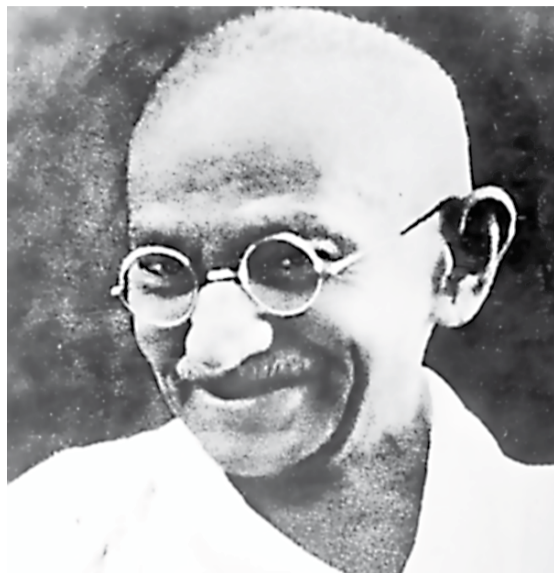
Ha arribat l'hora. La cultura de guerra, l'economia de guerra, el domini hegemònic dels "globalitzadors" ha fracassat estrepitosament, i a un preu excessiu de sofriments, fam, pobresa extrema, problemes socials... És precis un "nou inici", coincident amb el nou segle i mil·lenni.

Des de temps immemorials ha predominat la força i la imposició, la violència i la confrontació bèl·lica, fins al punt que la història sembla reduir-se a una successió inacabable de batalles i conflictes en què la pau és una pausa, l'intermedi. I així un segle rere l'altre, amb fugaços intents d'emancipació.

Educada per a l'exercici de la força, acostumada a acatar la llei del més poderós, més entrenada en l'ús del múscul que el de la ment, la humanitat s'ha vist empesa cap a les confrontacions més sagnants. En lloc de fraternitat, enemistat. El proïsme, proper o distant, no ha aparegut com el germà amb el qui compartim un destí comú, sinó com l'adversari, com l'enemic al que hem d'anihilar. I així, una cadena inacabable d'enfrontaments, d'atacs i represàlies, de vencedors i vençuts, omplen el nostre passat.

Hi ha, per ventura, una història paral·lela invisible, la trama de la qual ha estat forjada dia a dia pel despreniment, la generositat, la creativitat que són distintives de l'espècie humana. És un dens ordit, incomparable i intransitori, perquè està fet amb l'esforç de moltes vides, tenaçment dedicades a construir, com a principal quefer quotidià, els baluards de la pau.

"No hi ha camins per la pau, la pau és el camí", ens recordà el Mahatma Gandhi. Un camí guiat per principis i valors. Per la justícia en primer lloc. La pau és,

Mahatma Gandhi

al mateix temps, condició i resultat, llavor i fruit. És necessari identificar les causes dels conflictes per poder prevenir-los. Evitar és la major victòria.

La UNESCO, organització del sistema

DS

"Ha arribat l'hora de no acceptar més la imposició i l'obediència cega al poder"

de les Nacions Unides a la que s'encomana explícitament la tasca de construir la pau mitjançant l'educació, la ciència, la cultura i la comunicació,

recorda en el preàmbul de la seva Constitució que són els "principis democràtics" de la justícia, llibertat, igualtat i solidaritat els que han d'il·luminar aquesta gran transició des d'una cultura de la violència i la guerra a una cultura del diàleg i la conciliació. Fou des de la UNESCO que s'inicià el gran programa, a la dècada dels noranta, "Cap a una cultura de pau".

La Declaració i Programa d'Acció sobre una Cultura de Pau, aprovada el mes de setembre de 1999, estableix que la cultura de pau és un conjunt de valors, actituds i comportaments que reflecteixen el respecte a la vida, a l'ésser humà i a la seva dignitat. En el Pla d'Acció s'hi troben les mesures

de caràcter educatiu, de gènere, de desenvolupament, de llibertat d'expressió... que s'han de dur a la pràctica per a la gran transició de la força a la paraula: fomentar l'educació per la pau, els drets humans i la democràcia, la tolerància i la comprensió mútua nacional i internacional; lluitar contra qualsevol forma de discriminació; promoure els principis i les pràctiques democràtiques en tot els àmbits de la societat, combatre la pobresa i assolir un desenvolupament endogen i sostenible que beneficiï a tots i que proporcioni a cada persona un marc de vida digne; i mobilitzar la societat amb la fi de forjar en els joves el desig fervent de buscar noves formes de convivència basades en la conciliació, la generositat i la tolerància, així com el rebuig a tota forma d'opressió i violència, la justa distribució de la riquesa, el lliure flux

informatiu i els coneixements compartits. En el Manifest 2000 -Any Internacional per una Cultura de Pau- subscrit per més de 110 milions de persones de tot el món, s'estableix "el compromís, en la meua vida quotidiana, en la meua família, en el meu treball, en la meua comunitat, en el meu país, en la meua regió a: respectar totes les vides; rebutjar la violència; alliberar la meua generositat; escoltar per comprendre's; preservar el planeta; i reinventar la solidaritat". D'això es tracta, d'involucrar-nos, d'implicar-nos personalment en aquest procés que pot conduir, en pocs anys, a esclarir els horitzons avui tan ombriosos i permetre la convivència pacífica de tots els habitants de la terra.

Són molts els països, regions, municipis que han incorporat la cultura de pau a les seves constitucions, estatuts o cartes municipals. És molt important que aquesta inclusió es vagi generalitzant, però és encara més important la consciència popular que ha arribat l'hora de no acceptar més la imposició i l'obediència cega al poder; perquè els ciutadans estan deixant de ser súbdits, estan deixant de ser espectadors per ser actors, estan abandonant el silenci i la por per deixar de ser vassalls i convertir-se en agents de pau.

Avui la participació no presencial -mitjançant la telefonia mòbil o per internet...- permet ja un canvi radical que constitueix el fonament de tota democràcia: la consulta popular.

En aquests deu anys, s'han dut a terme moltes coses. Però la inèrcia dels interessos creats, la resistència dels més pròspers a compartir millor, s'oposen a l'adveniment de la cultura de pau, de la paraula, de l'aliança, de la comprensió.

Però aviat cediran. Ha arribat l'hora ■

PUNT DE VISTA

Ha perdut la por a la grip A?

Text i fotos: Juan Reyes

ANNA CAPELLA

Mestra

Em sembla que aquesta grip serveix per treure importància a altres coses. La grip nova és com la grip normal i, quan ens toqui, la passarem, i ja està. Potser s'ha donat massa rellevància a una cosa que és normal. I d'aquí a dos anys n'hi haurà una altra.

FRANCESC TORRES

Construcció

Mai he tingut por. És una grip normal, potser amb més risc de contagi i per això s'ha qualificat de pandèmia. Si l'agafo m'estaré tres dies al llit i ja està. No em vacunaria. El meu fill va passar una grip l'altre dia i el metge li va dir que podia haver estat la grip A.

CECILIA GÓMEZ

Ama de casa

No he tenido miedo nunca. Siempre he pensado que, como se hablaba tanto de la crisis, había que inventar otra cosa para tapar un poco el tema. No creo que sea más grave que una gripe normal. Y no me vacunaría a no ser que el asunto se pusiera más negro.

XAVIER PUJALS

Abogado

No he tenido miedo. Esta gripe puede ser de las características de la estacional y las medidas de precaución son las mismas. En países que han pasado el invierno austral los casos de gripe A no han sido muy violentos. El alarmismo quizá responde a intereses.

GEMMA SOLERNOU

Educadora infantil

Mai no he tingut por a la gripe A. D'entrada penso que s'està exagerant una miqueta, amb tota aquesta història de les prevencions i vacunacions. Crec que jo no em vacunaria. Prevenir no està malament, però els mitjans n'han fet massa rebombori.